

Член 1

- (1) Предмет на осигурување од опасности наведени во член 3 од овие Услови може да бидат ствари и тоа:
  - 1) машини;
  - 2) машински уреди;
  - 3) електрични уреди и нивно полнење, доколку вредноста на полнењето е содржана во вредноста на осигурените ствари;
  - 4) апарати и
  - 5) инсталации, заедно со основата, лежиштето и темелот, доколку нивната вредност се содржи во вредноста на монтажата.
- (2) Ако одделно се договори, предмет на осигурување можат да бидат и:
  - 1) Далноводи;
  - 2) кабловски водови со висок напон;
  - 3) цевководи, гасоводи, нафтоводи и топловоди;
  - 4) водоводна канализациона мрежа;
  - 5) котловските постројки - комплет и уреди за горење;
  - 6) компресори со компресорска станица;
  - 7) трафостаници;
  - 8) инсталации и централно греење;
  - 9) основи, лежишта и темели кога нивната вредност не се содржи во вредноста на осигурената ствар од став (1) на овој член;
  - 10) багери во рудниците (површински коп);
  - 11) метални силоси и слични метални конструкции;
  - 12) антенски столбови;
  - 13) дупчалки и тешки шипки, работни шипки, армирани свитливи цевки за плакнење под висок притисок, премини и стабилизатори на дупки;
  - 14) ленти, синцири и јажиња на транспортни уреди;
  - 15) валците на валалничните станови;
  - 16) маслото на осигурените турбини и полнење на електрични уреди (масла за трансформатори и сл.)
  - 17) крупен алат и
  - 18) електронски сметачи.
- (3) Со договорот за осигурување можат да бидат опфатени сите машини (групно) или само одделни машини.
- (4) Осигурени се само оние ствари кои се означени во полисата.

Предмети кои не можат да бидат предмет на осигурување**Член 2**

Предмет на осигурување не можат да бидат па ни во случај кога нивната вредност се содржи во вредноста на осигурената ствар:

- 1) сите видови алат кои служат за обработка на материјалот:
  - со симнување на струготини (ножеви, глодала, сврдла, пили, камења за точење и сл.);
  - со сечење (ножви, сечиво на ножици и сл.);
  - со деформација и лиење (матрици, кокили, калапи и сл.);
  - круната од алат за дупчење на дупки.

**УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА МАШИНИ ОД КРШЕЊЕ И
ОД НЕКОИ ДРУГИ ОПАСНОСТИ**

Со извршена промена по одлука бр.0202-8244/1 од
30.12.2020 година

- 2) алат за стегање, доколку не е составен дел на машина или ако според важечките прописи не се сметаат за основни средства;
- 3) делови на машини што служат за кршење и ситнење (кугли на млиновите, ударни чекани и плочи на мелници, вилични плочки на каменокршачки и сл.);
- 4) работни елементи на земјоделски машини, ралници, дискови, клинови на брани, ножеви, мотики и сл.;
- 5) делови на машини изложени на непосредно термичко влијание (разорување): облоги на садови, пламеник на горилникот, решетки на ложишта, електроотпорни греачи, електроди на индустриски печки, садови за топење и пренесување на растопениот метал и сл.;
- 6) делови на машини изложени на забрзано трошење и периодична замена: сита, релјефни и други заменливи облоги, заменлици облоги на валци, облоги на гребени - чешли, свитливи цевки, ремени, четки, влошки на филтер платна, средства за термичка изолација, делови на спојници (гумени прстени, ламели и сл.) преносливи кабли и сл.
- 7) ленти, синцири и јажиња, освен кај транспотните уреди за кои, со примена на клаузулата 401 се предвидува можност за посебно договарање;
- 8) сигурносните елементи со еднократно дејство, освен катодни одводници.
- 9) експлоатационен (погонски) материјал: гориво, мазиво, разладни средства, средства за чистење и сл.;
- 10) катализатори.

Осигурени опасности (ризичи)

Член 3

- (1) Со осигурувањето се дава осигурителна заштита од оштетување или уништување на осигурените ствари од незгода во погонот, под која се подразбираат настаните што се случуваат непредвидено и одненадеж во врска со користење на осигурената ствар, и тоа:
  - 1) грешка во материјалот, изработката и конструкцијата;
  - 2) непосредно дејство на електрична енергија при појава на куса врска, пренапон и електричен лак;
  - 3) распаѓање поради дејство на центрифугална сила;
  - 4) недостаток на вода во парни котли и апарати со пареа, освен во случаите во кои следи експлозија;
  - 5) мраз, притисок на мраз или снег или непосредно движење на мразот;
  - 6) надпритисок или подпритисок (имплозија);
  - 7) откажување (затајување) на уредите за заштита и регулирање, како и на елементите за автоматско управување со кои машината е опремена;
  - 8) неспретност, невнимание или лоша намера на работниците или некое друго лице;
  - 9) поради паѓање на осигурени ствари, удар или навлегување на страно тело (предмет) во осигурениот предмет;

- 10) заглавување во текот на дупчење во дупки.
- (2) Со осигурувањето по овие Услови не се дава осигурителна заштита од ризиците што не се наведени во став (1) од овој член, како и:
  - 1) од основни и дополнителни ризици кои се опфатени со Условите за осигурување од опасност од пожар и од некои други опасности;
  - 2) провална кражба и разбојништво, штетно дејство на нуклеарна енергија, ерупции, освен истражни ерупции, доколку тоа посебно се договори;
  - 3) поради недостатоци или грешки кои постоеле во моментот на склучувањето на осигурувањето, а овие недостатоци или грешки биле или морале да му бидат познати на осигуреникот;
  - 4) непосредни последици на трајни хемиски термички, механички, атмосферски и други влијанија и услови за сместување и работа оксидации, стареење, корозија, зрачење, прекумерни вибрации и сл.;
  - 5) последици од сите видови на трошење, абеење, ерозија, кавитација и сл.;
  - 6) прекумерни наслаги на рѓа, каменец на котловите, талог, тиња и сл., па и кога поради тоа настанало уништување или оштетување на осигурените ствари;
  - 7) преоптовареност на машините, машинските и електрични уреди, апарати и инсталции преку границите на нивните проектни параметри;
  - 8) ставање во погон пред конечната поправка;
  - 9) монтирање и пробно испитување на новите ствари;
  - 10) динамично вртење на ротациони делови на машините, ротори, турбини, генератори и сл., доколку посебно не се договори;
  - 11) повреда на техничките и други прописи и упатства за техничка експлоатација на осигурените ствари, како и заштитни мерки.
- (3) Осигурувачот исто така не е во обврска:
  - 1) за посредни штети настанати во врска со осигурениот случај: загуба на заработувачка, денгуби, казни и сл.;
  - 2) за штети за кои по законските прописи или по договорот одговара производителот, односно испорачателот на стварите. Ако производителот односно испорачателот ја оспорува одговорноста, а штетата е предизвикана со незгода во погонот, одредена во член 3 од овие Услови, осигурувачот ќе му исплати надомест на договорувачот на осигурувањето, а потоа до износот на исплатениот надомест ќе стапи во сите права на осигуреникот спрема производителот, односно испорачателот.
- (4) За трошоците за демонирање и монтирање, кои се направени со цел за редовен преглед или одржување за осигурените ствари (периодични поправки замени на истрошените делови), па и кога во тој случај ќе се утврди оштетување на осигурената ствар од осигурениот ризик на осигурената опасност. Надоместот во овој случај ќе ги опфати само трошоците за поправка или замена на оштетените

делови кои не биле предвидени за периодична поправка односно замена.

Осигурувачот е во обврска да дава осигурителна заштита од опасностите од став (1) од овој член и на осигуреното постоље, лежиштето или на осигурените машини само ако оштетувањето на истите е последица од оштетување или уништување на машината од опасностите покриени со овие Услови.

- (5) Ако посебно се договори осигурувачот е во обврска да даде осигурителна заштита од оштетување или уништување на стварите осигурени по овие Услови од опасноста ерупција која би настанала при опитно дупчење.

Важност и место на осигурувањето

Член 4

- (1) Стварите што се предмет на осигурување се осигурени на местото означено во полисата и за време:
- 1) кога се монтирани и готови за работа;
  - 2) кога се наоѓаат во работа;
  - 3) кога се дадени под наем или на послуга, доколку работат во услови и служат на намената за која се проектирани и градени;
  - 4) кога се демонтираат и ремонтираат поради преместување или поправки, како и за времетраење на поправката на местото на користење на осигурените ствари или во работилници на осигуреникот, под услов преместувањето или поправката да ги обавуваат работници на осигуреникот;
  - 5) кога заради проверка на исправноста, поправка или преместување, превезуваат, но само во границите на микролокацијата на погонот и најмногу до 15 км. надвор од границите на микролокацијата.
- (2) Стварите се осигурани и кога во целост се преместени на друго место на подрачјето на Републиката.
- (3) Не се осигурани стварите за време додека се наоѓаат на изложба и саем.

Вредноста на осигурената ствар

Член 5

Вредноста на осигурената ствар, доколку поинаку не се договори, е вредноста на новата ствар намалена за износот на проценетото амортизирање (техничко и економско).

Утврдување надоместок од осигурувањето

Член 6

- (1) Висината на надоместокот од осигурувањето се утврдува:
- 1) во случај на уништување на стварите - според вредноста на осигурената ствар (член 5) во време на настанувањето на осигурениот случај, намалена за вредноста на остатоците;
  - 2) во случај на оштетување на стварите - во висина на трошоците за поправка во време на настанување на осигурениот случај, намалени за износот на проценетото амортизирање, доколку поинаку не е договорено и за вредноста на остатоците.

Ако трошоците за поправка на една ствар се поголеми од вредноста на осигурената ствар, ќе се постапи како таа ствар да е уништена и надоместокот ќе се пресмета според точка 1) од овој став.

Поголемите трошоци за поправки настанати поради прекувремено, неделно, празнично и ноќно работење, се надоместуваат само ако е тоа посебно договорено.

- (2) Поголемите трошоци за отстранување на штетата (со поправка или замена на осигурените ствари со нови) настанати поради извршени измени, подобрувања или усовршувања, паѓаат на товар на осигуреникот.
- (3) Осигурувачот не е во обврска да ги надомести сите осигурени ствари (машини), ако оштетениот односно уништениот дел не може да се поправи или набави поради тоа што осигурената ствар е набавена во странство или повеќе не се произведува. Осигурувачот е во обврска само до вредноста на оштетениот односно уништениот дел на осигурената ствар која се утврдува со процена на сразмерно учество на вредноста на оштетениот или уништениот дел на осигурената ствар во вредноста на целата осигурена ствар или со споредување со истоветни, односно слични делови на ствара.
- (4) Штетите на осигуреното полнење на електричните уреди и маслото на парните турбини се надоместуваат во сразмери одредени врз основа на пропишаниот век на траење и времето на употреба на полнењето, и под услов оштетувањето на истиот да е последица од оштетувањето на машината од опасностите опфатени со овие услови.
- (5) Трошоците за земјени работи, вклучувајќи го и асфалтирањето кај каблови и цевководи, како и трошоците за изнаоѓање на местото на оштетување на далекуводите, кабловите и цевководите се надоместуваат до колку е тоа посебно договорено.
- (6) Ако сумата на осигурувањето е помала од вредноста на стварите во почетокот на соодветниот период на осигурување (подосигурување), штетата ќе се надомести сразмерно помеѓу сумата на осигурувањето и вредноста на осигурените ствари (член 5).
- (7) Во секој штетен настан - осигурен случај, пресметаниот надомест од осигурувањето се намалува за 10% (франшиза) но најмалку во денарска противвредност од 250 ЕУР на денот на настанување на штетниот настан според средниот курс на Народна банка на Македонија, ако поинаку не е договорено.

Надоместок на трошоците

Член 7

- (1) На име трошоци направени за расчистување во врска со настанатиот осигурен случај на осигурената ствар, осигурувачот ги надоместува неопходните издатоци за расчистување и чистење на осигурената ствар.
- (2) Осигурувачот ги надоместува неопходните трошоци предизвикани со разумен обид на осигуреникот, кога ќе настапи осигурен случај, преземе мерки заради

отстранување и смалување на штетните последици од настанување на осигурениот случај.

- (3) Неопходните трошоци за отстранување на непосредните опасности од настанувањето на осигурениот случај и ограничување на неговите штетни последици, направени во согласност со осигурувачот, се надоместуваат и кога со надоместокот на штетата се преминува сумата на осигурување, односно вистинската вредност на осигурените ствари.
- (4) Осигурувачот не е во обврска да ги надомести трошоците настанати на отстранување на причината на штетата.
- (5) Во случај на подосигурување, трошоците за отстранување и намалување на штетата се надоместуваат во ист сразмер како и надоместокот на штетата, освен кога тие трошоци се направени по налог на осигурувачот.

Плаќање на премија и последици од неплаќање

Член 8

- (1) Договорарчето ја плаќа премијата одеднаш, ако поинаку не се договори.
- (2) Ако е договорено плаќање на премијата на рати, Договорарчето ја плаќа првата рата во моментот на склучување на договорот за осигурување, најдоцна до 15 дена.
- (3) Во случај на штета, сите рати на премијата доспеваат за наплата и се одбиваат од штетите при исплатата.
- (4) Кроација Осигурување е овластена сите доспеани неплатени рати на премијата да му ги одбие на осигуреникот при исплатата на штета.
- (5) Кроација Осигурување има право да пресмета и наплати законска казнена камата на сите доспеани, а неплатени износи согласно полисата/анексот за плаќање и овие Посебни услови, сметајќи од денот на паѓање во задоцнување до денот на целосна исплата.
- (6) Кроација Осигурување го задржува своето право за раскинување на договорот за осигурување поради неплаќање на премија, а согласно член 969 од Законот за облигациони односи.

Решавање приговори, постапка на вонсудско решавање спорови, надлежен суд во случај на решавање на спор, упатување на Агенцијата за супервизија на осигурување, како надлежен орган за супервизија на друштвото

Член 9

- (1) Доколку договорарчето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето не се задоволни од првостепената одлука на Осигурувачот, имаат право да поднесат приговор во рок од 8 дена до Комисијата на осигурувачот која одлучува по приговори. Приговорот може да му се упати на осигурувачот на адресата на Кроација Осигурување или во просториите на Кроација Осигурување.
- (2) Приговорот треба да содржи:
  - име и презиме и адреса на подносителот на приговорот кој е физичко лице или на неговиот

законски застапник, односно фирма, седиште и име и презиме на одговорното лице на подносителот на приговорот кој е правно лице;

- причини за приговорот и барања на подносителот на приговорот;
  - докази со кои се потврдуваат наводите од приговорот кога е можно тие да се приложат, а може да содржи и исправи кои не биле разгледувани во постапката во која е донесена одлуката поради која се поднесува приговорот како и предлози за изведување докази;
  - датум на поднесување на приговорот и потпис на подносителот на приговорот односно лицето кое го застапува;
  - полномошно за застапување, кога приговорот е поднесен преку полномошник.
- (3) Друштвото е должно во писмена форма да одговори на приговорот во законски предвидениот рок.
  - (4) Договорарчето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето можат да достават жалба за работењето на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АКО), како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.
  - (5) Во случај на спор, договорарчето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето ќе се обидат спорот да го решат спогодбено, а доколку во тоа не успеат, надлежен е стварно надлежниот суд во местото на седиштето на осигурувачот.

Измена на назив и адреса на осигуреник/договорувач

Член 10

- (1) Во случај на промена на адресата/седиштето или називот/името или презимето на договорарчето односно осигуреникот, истиот е должен веднаш, но не подоцна од 3 дена од денот на промената, за истото писмено да го извести друштвото за осигурување.
- (2) Во спротивно, сите писмена кои ќе се пратат на адресата која му е последна позната на друштвото за осигурување ќе се сметаат за уредно пратени.

Рок за исплата на штета и заложни права

Член 11

- (1) Кога ќе се случи осигуран ризик, осигурувачот е должен да исплати надокнада во рок од 14 (четиринаесет) дена, сметајќи од денот кога осигурувачот добил известување дека се случил осигурен ризик.
Ако за утврдување на обврската на осигурувачот е потребно извесно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено дека постои негова обврска за исплата.
- (2) По истекување на 14 (четиринаесет) дена од пријавата на штетата доколку не е утврдено обврската на осигурувачот за исплата, осигурувачот е должен на барање на овластено лице да исплати сума на неспорен дел на својата обврска на име аконтација.

- (3) По настапувањето на осигурениот случај, заложните права и другите права што порано постоеле над осигурениот предмет, го имаат за предмет надоместот што се должи, како во случај на осигурување на сопствен предмет, така и во случај на осигурување на туѓи предмети поради обврската за нивното чување и враќање, па друштвото за осигурување не може да му го исплати надоместот на осигуреникот без согласност од носителите на тие права. Овие лица можат да бараат непосредно од друштвото за осигурување, во границите на сумата на осигурувањето и според законскиот ред, да им ги исплати нивните побарувања. Меѓутоа, ако во моментот на исплатата друштвото за осигурување не знаело ниту можело да знае за тие права, извршената исплата на надоместот на осигуреникот останува полноважна.

Начин на поднесување на приговор, односно жалба против работењето на друштвото за осигурување

Член 12

- (1) Во случај кога осигуреникот, односно корисникот на осигурувањето смета дека друштвото за осигурување не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка до:
1. Организационата единица надлежна за решавање на спорови меѓу договорни страни во рамките на друштвото за осигурување (комисија за постапување по преставки).
  2. Службата за внатрешна ревизија во друштвото за осигурување.
  3. Организацијата за заштита на потрошувачи и
  4. Агенцијата за супервизија на осигурување.

Друштвото за осигурување преку воспоставен систем и интерни процедури одлучува по поднесените преставки во рок од 30 дена од денот на поднесување на преставката.

Друштвото води регистар на доставени и решени преставки и за истите во законските рокови е должно да ја известува Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Форма на договор, измени, заштита на личните податоци

Член 13

- (1) Договорот за осигурување како и сите негови дополнувања и измени се полноважни само ако се склучени во писмена форма. Сите известувања и изјави кои се даваат во врска со одредбите од договорот за осигурување мора да бидат дадени во писмена форма.
- (2) КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ се обврзува дека ќе ја чува приватноста на своите клиенти. Собираме само нужни, основни податоци за купувачите/корисниците со цел склучување договор за осигурување, а ги обработуваме за маркетиншки цели само доколку поседуваме соодветна согласност. Се обврзуваме да обезбедиме заштита на личните податоци на сите свои клиенти, кои ќе им ги препраќаме на надлежните органи согласно позитивните прописи. Сите податоци за клиентите се чуваат строго и достапни им се само на вработените на кои тие податоци им се нужни за вршење на работата.

Сите вработени на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ и деловните партнери се одговорни за почитување на начелото на заштита на приватноста.

Упатување на други услови, потврда за примање на условите и др.

Член 14

- (1) На односите кои произлегуваат од договорот за осигурување, а не се уредени со овие услови или полисата за осигурување, се применуваат одредбите од Условите за осигурување од пожар и некои други ризици, Општите услови за осигурување на имоти, Законот за облигациони односи и останатите важечки прописи на Република Северна Македонија.
- (2) Договорачот на осигурување/осигуреникот со потписот на понудата/полисата изречно потврдува дека пред склучувањето на договорот за осигурување е писмено известен од осигурувачот за сите податоци согласно одредбите од член 49-51 од Законот за супервизија на осигурувањето.

Стапување на сила

Член 15

- (1) Овие услови влегуваат во сила со денот на донесување, а се применуваат на дог оворите за осигурување склучени по 01.01.2021 година.

Претседател на Одбор на директори
Роберт Вучковиќ